

Asker ailelerine yardım başlıyor

5 Eylülden itibaren elektrik ve nakil vasıtalarına zammolacak

Ticarette inzibat ve namus

Bunu temin etmenin biricik
yolu, namuslu tüccarı ha-
reketle getirerek meslek
ahlakını korumaktır. Hü-
kûmetin elindeki vasıtalar-
la bu iş kökünden halledile-
mez.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

İzmirde bulunduğum sıra-
da anlattılar: İstanbuldan
bir takım açık göz tüccar İzmi-
re üşümüş, elbiselik kumaş di-
ye ne var, ne yok toplamışlar,
bu kumaşlardan bir kısmı da
dönmüş, dolmuş, İzmir ak-
mış, fakat el değiştirir değiştirir
satış fiyatı İzmirdeki perakende
fiyatının yüzde ellisini bul-
muş...

İzmirli bu münasebetle İs-
tanbuldan şikâyet ettiler ve bu-
na piyasasının nazım rolünü fe-
daladılar. Vurguncu tüccar-
ların esiri altında olduğunu ve
bütün memleketi insafsızca bir
hükûmâre sürüklediğini söylediler.

Hükûmet te İstanbuldaki teh-
likeli vaziyeti görmüştür. Buna
karşı mücadeleye geçiyor, fa-
kat kullandığı vasıtalar az ve
zayıftır. Dönüp dolup dü-
şür tüccarın usul bakımından
aykırı hareketleri üzerinde du-
ruyor, fakat tamamilen kanun
haricinde çalışan, muvazaa ve
gunculara el uzatamıyor. Dava-
nın esasını halletmek ve bun-
ları uğratmak için teşkilâtı ka-
mû ediliyor.

Halkla iş birliği yapmaya ça-
lışıyor. Halka iş birliği yapmaya
fazla teşir yapamıyacağını tec-
rübe göstermiştir. Halk, ferdin
derek dairelere gidip gelmeği ve
kasiyenin muhteriklerle çar-
maşmayı cazip bulmuyor. Son-
ra, meselâ bir ilacı bugün velev
çok pahalıya bir yerden tedarik
edilmiyorsa yarın da tedarik e-
delecek mevkiide olmağı tercih
ediyor.

Evvelce de yazdığımız gibi
burada yegâne çıkar yol, her
şeyi menşup tüccar arasında
birlikten müşterek mesuliyet
kurmak ve kendilerini vurgun-
culara karşı bekçi yapmaktır.
Ferdin namuslu bir tüccarın
kendi sahasındaki vurguncuları
kendi vermesi beklenemez. Fakat
birekette inzibat ve namusa
kaymak etmek vazifesi; her sa-
haya menşup tüccara müşterek
ve mesuliyet şeklinde verilirse
kendi sahaslarında birer jüri
bakiyesini görürlerse memleket
bütününden mükemmel bir se-
mâ mekanizma, masrafsızca
işler. Tüccar, bütün girdileri,
mükulları bildikleri için hükûmet
memurlarının hiç bir zaman ba-
ramıyacakları neticelerle va-
zırlar, hem de kendi kendilerini
vurguncuların gavri meşru re-
kâbetinden korurlar.

Hükûmet, tüccarla böyle bir
iş birliği aramış ve çok faydalı
işler arasında bulunmuştur. Fakat
her gey yarım takip edememiş,
namuslu tüccarın da bu işin üstü-
ne düşmesi lâzımdır. Hususî ti-
caret, bütün memleketin bir im-
kan geçirmektedir. Vurguncu-
ların tesiri altında kalmaması
bütün memleketin hususî ticare-
tinin umumî menfaatı esaslarına
aykırı olduğu kanaati kuvvet-
lenir ve her sevi devletleştir-
mek yoluna gidilir.

Namusalı tüccarın halkla mü-
(Devamı: Sa. 3: Sâ. 4 te)

Şehir Meclisi dün fev kalâde toplantısını yaparken

Asker ailelerine yardım kanunu meri-
yet mevkiine girdiğinden, şehrimizde de
tatbikata geçilmesi için İstanbul belediyesi
muhasabeciliği bir teklif projesi hazırla-
mış ve Daimî Encümen de bunun üzerinde
de teklifler yaptıktan sonra, unumi me-
clisi fevkalâde icimaa davetle ka-
rım meclisten geçirilmesine lüzum görmüştü.

Belediye unumi meclisi dün öğleden
sonra vali ve belediye reisi Doktor Lütfi
Kırdarın başkanlığı altında fevkalâde ic-
timaa yapıp ve mecliste kabul olunmuş-
tur. Bu teklife göre, 5 Eylülden itibaren
sınai işlerle tramvay haric elektrikliğin ki-
lovatına 1 kuruş, hava gazının metre mi-
kâbına 20 para, sinema, tiyatro ve konser
biletlerine yüzde on, silah altına alınmı-
şlardan beher mücehhez senesi için
maktûn beş lira, Halic vapurları haric
şehir dahilinde işleyen otobüs, banliyö
trenleri, tramvay ve vapurların birinci
mekli ücretlerine bir kuruş, mezbahâ, hal-
ler, haller konturat ve tellâliye rûsum-
larına yüzde eli zam icarâsi muhasebi
hususiyet varidatının da yüzde ikisinin ve-
rilmesine karar verilmiştir. Belediye tar-
fından bu işlerde kullanılmak üzere daha
evvel alınan 50 tahsilatı da kazalardaki
muhasabe teşkilâtına verilecek ve tevzi iş-
lerinde kullanılacaktır.

Hâmit Şevket ve Suat Tahsin yapmış

Finler Su'lu mu teklif ediyorlar?

Hitler, sulh teklifinden memnun değil

Londra, 1 (A.A.) — Finlandia ile
Rusya arasında katli müzakerelerden
bahsetmek zamanı henüz gelmemiş
olmasına rağmen Maresal Vorosilof'un
kuvvetlerine ricat emri vermedin
ümide düşmek için bazı esaslı sebepler
istinat etmiş olduğuna inanmak
lâzımdır.

Daily Telegraph gazetesinin Stok-
holm muhabirine inanmak lâzım ge-
lirse nüfuzlu birçok politikacılar aş-
ğıdaki şartlara müstenit bir sulh ak-
tetmeğe hazır bulunmaktadırlar.

Finlandiya 1939 harbinden evvelki
hudutları iade edilecektir. Rusya A-
merika ve İngiltere bu hudutların
masuniyetini garanti edeceklerdir.

Ayrı sulh yapmak için Finlandia
Hitlerden müsaade istemiş ise de bu
müracaatına karşı memnuniyete şa-
yan olmayan bir cevap alınmıştır.

Iran - İngiliz - Sovyet müzakereleri

Tahran, 1 (A.A.) — Başvekil Fu-
rugî Han dün mebusan meclisinde
beyanatta bulunarak İngiltere ve Sov-
yetler Birliği ile Cumartesi gününe
kadar cereyan eden müzakerelerin
vaziyeti bir dereceye kadar aydınlat-
mış olduğunu ve katli neticenin an-
cak pazartesi veya salı günü belli ol-
abileceğini söylemiş ve bu neticele-
rin meclise derhal bildirileceğini ila-
ve etmiştir.

Millî Şef İzmirde

Köy enstitülerini gezen
lâzûlî gençlere dediki:

Sizlere çok
güveniyorum

İzmir, 1 (A.A.) — Reisi Cüm-
hurumuz İsmet İnönü, bugün öğ-
leden sonra Kızıllı köy en-
stitüsünü ziyaret etmişlerdir.

Millî Şef, enstitüde bütün atöl-
yeleri, talebenin bütün sergisini,
kooperatif gezmişler, dershan-
lere girerek dersleri takip etmiş-
ler, talebenin işlerini yakından
tetkik etmişlerdir.

Millî Şef, enstitünün hatıra def-
terini imzalandıktan sonra mek-
tepten ayrılırken, kendilerini
teşvi için toplanan talebeye hita-
ben şu sözleri söylemişlerdir:

Köy enstitülerine çok ehemmi-
yet veriyorum. Ve bu sahadaki ça-
lışmaları yakından takip ediy-
orum. Sizlere çok güveniyorum.

Sizlerde çok ümidim vardır.
Çalışmalarınızdan çok memnun
oldum. Bundan sonra da yine ça-
lışınız. Bu çalışmalarınızı da ta-
kip edeceğim.

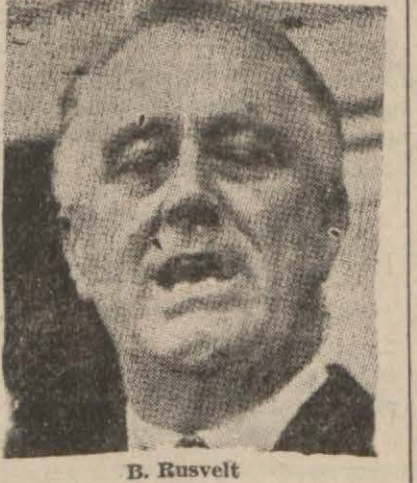
Ahlâkî, vekarî, haysiyetî in-
sanlar olarak yetişiniz. Köyleri-
miz sizi bekliyor. Köylerimizde
de sizleri göreceğim. Memnun ol-
dum. Allaha ısmarladık.

Talebe, hep bir ağızdan yüksek
sesle:
«Söz veriyoruz, çalışacağız sağ
olun.» cevabını vermişler ve Mil-
lî Şefi heyecanlı alkışlamışlardır.

Ruzveltin nutku:

Hitler, abluka ile yolundan döndürülemez

Hitleri mağlûp etmek
için tam payımızı
üzerimize almalıyız

B. Rusvelt
Nevyork, 1 (A.A.) — B. Roosevelt Bir-
leşik Amerika'da iş günü münasebetiyle
(Devamı Sa: 3 Sâ: 4 de)

İstanbul Mebusları dün halkı dinlediler

Dileklerin başında ihtikârla iktisadî mücadele eligyor

İstanbul mebuslarından Fakihe Önen,
Abidin Daver, General Kâzım Karabekir,
Ziya Karamürsel, Kâmil Akyüz, Beyoğlu
ve Beşiktaş kazalarında halkla temas e-
derek dileklerini dinlemişler ve dileklerin
yerine getirilmesi için de çalışmak vaa-
dinde bulunmuşlardır.

Bu dilekler üç mühim noktayı ihtiva
etmektedir. Bu dileklere göre, kanunlar-
mızın halkın anlayabileceği bir şekle so-
kulması, ihtikârı karşı iktisadî bir müca-
dele açılması, hükûmlerimizin ihtisasları
göz önünde tutularak tayinleri ve ona göre
yetistirmeleri istenmektedir. Bunlar
arasında bilhassa son iki mesele üzerinde
daha ziyade durulmaktadır. İhtikârı karşı

Almanlar girdikleri şehirlerde sokak muharebesi yapmak mecburî yetinde kalıyorlar

HARP VAZİYETİ

Yeni iklim şartları

Bundan sonra Alman orduları, taarruzlarına de-
vam edebilmek için daha geniş ve uzun hazırlıklar
yapmaya mecburdurlar. Bunun başlıca sebepleri,
iklim şartları, son demiryol noktaları ordular ara-
sında oto kollarına inhisar eden ikmal müşkülâtı ve
Amerika - İngiliz ittibat ve yardımla tekrar canla-
nan Sovyet mâneviyatı ve mukavemetidir.

Yazan: İhsan BORAN
(Askerî muharririn yazısı 3 üncü sayfada)

Sovyetlere göre Dinyeper geçilmedi

Almanların köprü kurmak teşebbüsleri akim bırakıldı

Moskova, 1 (A.A.) — Resmî teblig:
31 Ağustos'ta kıtaatımız, bütün
cephe boyunca düşmanla harp etmiş-
tir.

Tayyarelerimiz, düşmanın zırhlı
kitaatına, piyade ve topçusuna şid-
detli darbeler indirmiş ve tayyare
meydanlarında Alman tayyarelerini
tahrip etmiştir.

29 Ağustos'ta 25 Alman tayyaresi,
hava muharebelerinde düşman hattı-
nın gerisindeki tayyare meydanların-
da tahrip edilmiştir.

Almanlar, müteaddit defalar bir
noktadan Dinyeper nehrini geçmeğe
teşebbüs etmişlerdir. Fakat bu teşeb-
büsleri ve köprü kurmak için sarfet-
miş oldukları gayretler, boşa gitmiş-
tir.

Almanlar, bu teşebbüsleri sırasın-
da bin kadar piyade ve istihkâm ne-
feri kaybetmişlerdir.

Berlin, 1 (A.A.) — Alman ordula-
rı başkumandanlığının tebliği:
Alman kıtaları 26 Ağustos'tan beri
Kiyef'in şimalindeki Dinyeper mmta-
kasında 27 Sovyet monitörü ve gam-
botu imha etmişlerdir.

Estonyadaki temizleme hareketla-
rı esnasında garp sahilinde bulunan
Hapsal limanı zaptedilmiştir.

Reval mmtakasından cereyan etmiş
ve 28 Ağustos'ta bitmiş olan muhare-
belerde 11,432 bolşevik askeri esir al-
ınmış, 493 top, 91 tank, 2 zırhlı tren
ve çok miktarda diğer harp malzeme-
si igtinam edilmiştir.

Alman deniz birlikleri mayın dök-
meğe devam etmişlerdir. 60 dan fazla
düşman gemisinin 6 numaralı mayın
tarlasında alevler içinde olduğu
görülmüştür.

Müşabakamız

Sual No. 14
Bizzat kullandığınız otomobile yokuş aşağı iniyorsunuz. Karşınıza
bir kız ve bir erkek çocuk çıkıyor. Arabayı yavaşlatmak için frene
basmanız zaman frenin işlemediğini dehisette fark ediyorsunuz. Bu ce-
hennemî hız karşısında çocuklara çarpmaz muhakkaktır. Direksiyon-
u kırsanız duvara çarpacak ve kendi hayatınızı tehlikeye düşürecek-
siniz ne yaparsınız?
NOT: Bu sualın cevabını aşağıdaki kupon üzerine kısaca yazacak
ve 30 sual tamamlanınca cevapları adresinize birlikte gazetemize gö-
dereceksiniz.

Cevap
No. 14

Fransız ordusu

Ricatten sonra harbin bir yerleşme safhası başlamıştır

— 13 —

Bu kadar kısa bir zaman zarfında bu kadar çok zayıflayan, hattâ Rusların geçen harpte uğradıkları o müthiş hezimetler de dahil olduğu halde - hiç bir ordu yoktu. 1918 senesinde son muharebeler cereyan ederken bile bu derece ağır zayıflama karşılığıyla başlamıştır.

Gegen harpte Fransız ordusunun maruz kaldığı bu acı darbeler öyle kanlı tecrübelerdi ki bunlardan alınan dersler Fransızların o zaman ruhi kuvvetlerini ve vazife hislerini muhafaza ettiklerini gösterdi. Çünkü bu acı darbelerden rağmen o harpte Fransa yine bükülmemiş, kendini toparlamıştı. Eğer bu kahraman ordu o zaman ilk müdahalede makul ve bir sevkülceyi plâna idare edilse, yeni silahlar karşısında vakıfane ve tecrübeli, görgülü bir müdahaleye tâbi tutulsa, hele sahra tahkimatında tek örgütlerden haklı istifade olunabilseydi müstevî Almanya hiç şüphesiz 50 ki Fransız hududundan 30, yahut 50 kilometre ötede tekvif olabiliirdi.

FRANSIZ ZABİTLERİNİN KAYBI

Fakat hadiselerinin sevkî, Fransız ordusunun ilk birkaç hafta içinde ne ağır, hattâ belki ne ölümlü darbelerle maruz kaldığını ve bu yaraların tamamıyla asla iltiyam bulamamış olduğunu göstermiştir.

Hepsinin en vahimi Fransız zabıtları arasında verilen zayıflı idi. Bu zabıtlar iltisamları bir gayrette fedâ edilmişti. İlk muharebelerde birçok taburlarda ancak iki üç zabıt canını kurtarabilmişti. ve böylece ordu mesketen olan erkânını kitle halinde kaybetmişti.

O seneyi takip eden seneler zarfında Fransız ordusunun zayıflı şüphesiz çok vahimdi ve bunun sebebi de teknik birliklerin, zabıtan kadrosunun noksanı idi.

Vaktâ Almanlar da ilk muharebeler esnasında zabıtan kadrosundaki kayıplarından çok müteessir olmuşlardı. Onların zayıflı da ağır, fakat bu zayıflı hiç bir zaman Fransızların kadar büyük olamamıştı. Onların yeni yetişecekleri talim ve terbiyeye ve ordularını idareye kâfi gelecek bir zabıtan kadrosu ellerinde kalmıştı.

Fransız ordusunun ricatından sonra harbin uzun bir yerleşme safhası başlamıştır. Almanlar ve Fransızlar topraklarında siperlere yerleşmişlerdi. Bu siperler mükemmel demiryolları şebekelerine istinat ediyordu. Üç seneden fazla bir müddet müteffikler Almanları bu siperlerden atmaya beyhude yere uğraşmış durmuşlar. Bu müddet zarfında beş büyük taarruz yapılmıştı:

- 1 — 1915 yazının başında.
- 2 — 1915 kışında.
- 3 — 1916 temmuzunda.
- 4 — 1917 nisanından temmuzuna kadar.
- 5 — 1917 sonbahar ve kışında.

BİR MUHAREBE NEDİR?

Bütün bu taarruzlarda gerek Fransızlar ve gerek İngilizler, beyhude yere Almanların iki misli zayıflıya maruz kalmışlardı. Bütün bu devre esnasında ise Almanlar yalnız bir defa büyük bir taarruza geçmişlerdir. O da 1916 ilkbaharında Verdun taarruzudur.

Bu aylar süren kanlı ve uzun taarruzlara ehemmiyetsiz bir hadise gibi

Zonguldak maden mektebi

Zonguldak Maden mektebi maden ocaklarında ve maden sanayi işletmelerinde çalışacak nazari ve amelî bilgilerle mücehhez teknisyenler yetiştirir.

Mektep parasız yatılıdır. Tahsil müddeti 4 senedir. Orta mektep mezunlarından imtihanla talebe alınır.

Mezunları, liseden sonra bir sene fazla tahsil görmüş olanların haklarına sahiptir. Girmek için Türkiye Cumhuriyeti tebaasından olmak, husnî hal sahibi bulunmak, sıhhatî yerinde olmak, yaşı 16 ile 25 arasında bulunmak lâzımdır. Müracaat tarihi her sene 10 - 20 nisan ve 10 - 20 eylülüdür. Mektebi kılal edenler beş sene müddetle mecburi hizmete tâbidirler.

Mektebe kaydolunmak için her sene 10 - 20 nisan ve 10 - 20 eylül arasında müracaat etmek lâzımdır. Mektepten mezun olanlar beş sene mecburi hizmete tâbi tutulurlar.

Soruyorlar: Sebep ne?..

«... Üsküdar ile Şile arasında bulunan Ömerli nahiyesinin ekmeği evvelce Kısıklı firmından gönderilir ve bu ekmeğin ufak tefek kusurları ile beraber ağır tadille yenilebilirdi. Son zamanlarda Dudullu köyünde bir firm açıldığı bahanesiyle nahiyemize Kısıklıdan ekmeğin gönderilmesi menolundu ve halkımız, Dudullunun ekmeğini yenmeye mecbur tutuldu. Sebepini tahkik ettik. Köyümüze Kısıklı firmından ekmeğin gönderilmesinin İstanbul belediyesi İktisat Müdürlüğü tarafından menoldüğünü öğrendik...»

Bu haber bir karimiz veriyor ve soruyor:

— Sayın müdürün, bizleri Dudullu köyünde her türlü nezaretten ve kayıttan mahrum olarak yapılan ekmeğin yenmeye mecbur bırakmasındaki sebep ve illet nedir acaba?..

Üniversitede kayıtlar başladı

Yüksek mekteplere leyli meccani talebe alınacak

Üniversitenin bütün şubelerinde dünden itibaren yeni talebe kaydına başlamıştır.

* Harbiyeye sivil liselerden talebe alınacak — Harbiye mektebine sivil liselerden mezun olanlar arasından da talebe alınacaktır. Kayıt ve kabulün sabahından itibaren başlamıştır. Kayıt işi 20 birincisine kadar devam edecektir. Kayıtlar askerlik şubelerine yapılmaktadır.

* Liseyi pek iyi veya iyi derece ile bitirmiş ve olgunluk imtihanını vermiş talebelerden Ankara'da Yüksek Ziraat Fakültesine askeri veteriner yetiştirilmek üzere leyli meccani talebe alınmak üzere kayıtlara başlamıştır.

* Leyli ve meccani olan Bursa ve Bolu orman mekteplerine orman mühendis muavinleri yetiştirilmek üzere orta mektebi pek iyi veya iyi derece ile bitirmiş olanlardan alınacak talebe için kayıtlara başlamıştır.

Kayıtlar 15 Eylül'e kadar devam edecektir. Mekteplerin tahsil müddeti üç senedir.

Dahiliye Vekili Ankara'ya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Dahiliye Vekili Fakî Özlak dün saat on ikide vilâyete gelerek valî ile uzun müddet görüşmüş ve kendisinden izahat almıştır.

Dahiliye Vekili dün akşamki ekspresle Ankara'ya hareket etmiştir.

Münakalât Vekili limanlarda meşgul oldu

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Münakalât Vekili Cevdet Kerim İnecedayı dün Limanlar umum müdürlüğünde meşgul olmuştur.

Vekil umum müdürlük binasında Vekâlele bağlı meseleseler müdürlerinin iltisakla yapılan bir toplantıya riayet etmiştir.

Suadiye tramvaylarında maceralı bir sefer

Derd, çaresi bulunması lâzım gelen bir teşkilât meselesidir. Tünel kayışı gibi hariçten gelecek değildir

Bir arkadaşımız anlatıyor:

Üzerinde (vapur arabası) diye yazılı bir tramvaya dün sabah Bostancıdan bindim, rahat rahat oturacak yer buldum. Fakat bir iki istasyon sonra tramvayda kımdanacak yer kalmadı. Halk âdeti her cendere taziyeye iğeri doidu. Daha sonraki istasyonlarda araba, ancak hiddetli yolcularla münakaşa için durdu. Soruyorlardı: «Neden tramvaylar tek olarak gidiyor? Neden remork yok. Biz vapura ve işimize nasıl yetişeceğiz?»

Memurlar cevap veriyordu: «Ne ya, palam, biletiği yok. Bizim elimizden bir şey gelmez.»

Acar bir yolcu bu münakaşa esnasında ön kapıdan içeri sokulmanın imkânını buldu. Hiddetle köpürüyor, gatacak adam arıyordu. Beni görünce hiddetini saika süratle izerime boşalttı: «Siz gazeteciler, iki ay sonra Moskof cephesinde ne olacak diye palavraları süttün doidürsünüz da bu hat üzerinde her gün giriş-tigimiz harp hakkında bir tek kelime bulup yazmazsınız!»

Biletçiler dert döktüler: «Ne ya,

palam, bu fiyata memur bulamıyoruz. Elimize günde bir lira geçiyor. Bu fiyete bu kahr çekilir mi? Üstüne üstelik bu liranın bir kısmı ceza, eksik bilet falan diye kesiliyor.»

Tramvay idaresinin de herhalde bir söyleyeceği, bir müdahasesi var. Fakat sebep bu ise tutukları yol yanlış bir tasarruf yoludur. Tramvaylara iddiham halinde girip çıkan halka yetiştirmek, varidat kaçırılmamak için acar adama ihtiyaç vardır. Haklı verilerek çalıştırılacak bir biletiği, bugüne nispetle olan ücret farkını idareye fazlasıyla çıkartır. Fazla olarak halka meram anlatmak, sınırlara karşı saika siperi vazifesini görmek için vatman ve biletiçinin pişkin, terbiyeli adamlar olması cap ediyordu.

Dün gözümle gördüğüm bu derdin devası tünelin kayışı gibi hariçten gelecek değildir. Herhalde ortada çaresi bulunması lâzım gelen bir teşkilât meselesi vardır. Çare bulunmazsa kimse Suadiye tramvay hattı boyunca oturmak işkencisine bir daha sene katlanmaz. Buralara başlıyan rağbet bıcağı gibi kesilebilir.

Tesadüf bir ameleyle ölümünden kurtardı

Apartmanın beşinci katından düşerken bir yere asılı kaldı

Dün Nişantaşında çok feci bir kaza tesadüf eseri olarak önlenmiş ve bir amele kendi suçlu kanlılığı sayesinde ölümünden kurtulmuştur.

Nişantaşında 85 numaralı apartmanın yanındaki yapıda çalışan Ali oğlu Mustafa, yapının altıncı katında iken birdenbire muvazenesini kaybederek iskelelerin üstünden aşağı düşmüştür. Düşme esnasında Mustafa biran için kendinden geçmiş ise de düşerken toparlarmış ve beşinci kat, taki tahtalardan birine tutunmuştur. Mustafa bu suretle kaidurumun üzerinde ezilmekten kurtulunca bu sefer bütün kuvvetini bağırmağa vermiştir.

Etraftan yetişenler Mustafanın kurtulması için bir şey yapamamışlardır. Bunun üzerine vaziyet polise bildirilmiş ve polis de itfaiyeyi haberdar etmiştir. Yirmi dakika sonra vaka mahalline yetişen itfaiyenin merdivenli arabası Mustafayı kurtarmıştır. Mustafa baygın bir halde hastahaneye kaldırılmıştır.

100 yaşında bir kadının beyni parçalandı

Şehrimizinde Ereğli sokagında oturan 100 yaşındaki Ali kız Fatma evvelki gece evinin bahçesinde beyni parçalanmış olarak bulunmuştur. Cesedi muayene eden Adliye dok-

toru bu yaşlı kadının vaka mahalline kadar gidecek kudrette olmadığını nazarı itibare olarak bir cinayet ihtimalini düşünmüş ve cesedi Morga kaldırmıştır.

Hadise hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Kudsinin katilinin 18 seneye Mahkûmiyeti istendi

Bir müddet evvel Eyyûpte kışkırlık yüzünden Kudsi adındaki komşunun öldürülen Velinin duruşmasına dün de devam olunmuştur.

Duruşmada Müddeiumumi müta-lâasını söylemiş ve Velinin suçunu sabit gördüğünden kendisinin Türk ceza kanununun 448 ilki maddesine göre yani 18 seneye mahkûm edilmesi ve Velinin bığamış saklıyan kah-veci Mehmedin de 256 nci maddeye göre cezalandırılmasını istemiştir. Muhakeme suçlunun müdahasına kal-mıştır.

Tren, bir ameleyle çarpı

Pazar gecesi saat 23 de, 9 uncu iş-letmede amelebaşısı olan Yusuf oğlu Osman Özyıldız makas yerinde dolayışken Floryadan gelen banliyö treni kendisine çarpmıştır. Osman bir müddet pek yavaş gitmekte olan treni asılı olarak sürmüş ise de lokomotif derhal durdurulmuş ve Osman parçalanmaktan kurtarılmıştır. Osman tedavi edilmek üzere Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmıştır.

Kömürde ihtikâr yapan bir şirket

Kömür fiyatları 20 para ucuzlayacak

Fiyat mürakabe komisyonu dün vali muavini Ahmet Kınığın riya-se-tinde toplanarak kömür ve peynir meselesini görüşmüştür.

İstanbulda kömür işini üzerine al-muş «Kömürcülük Şirketi» namile maruf bir şirket kömür üzerinde deşsetli ihtikâr yapmaktan suçlu olarak müesseseleri dün komisyon ta-rafından dinlenmiştir. Bunların işa-delerine göre kömür yerinde pahalı-dır.

Kömürcülük şirketinin ihtikâr yap-tığı pek aşikâr olarak anlaşılmakta-dır. Gelecek iktima devresinde Müd-deiumumiliye verilecektir.

Komisyon bundan başka dün, büt-tün kömürcülük dinlenmiş ve evvelce tesbit ettiği fiyatın bile, pek yüksek olduğu kanaatine varmıştır. Kom-is-yon bu hafta içinde mahallinde tet-kikler yapacak ve kömürü 20 para kadar ucuzlatacağıdır.

Dün Sinekli, İskanca ve Şile mün-takalarında alâkedarlara tezkereler yazılmış ve istihsal muntakalarında-ki azamî satış fiyatları sorulmuştur.

Fırınlara yarattığı buhran

Dün Belediye reis muavini Lütfi Aksoy'un başkanlığı altında bir to-plantı yapılarak fırınların vaziyeti et-rafında esaslı bir görüşme yapılmış-tır.

Bazı fırınların Ofisten aldıkları un-ları fazla fiyatla baikkallara satarak bir ekmeğin buhran yarattıkları neti-cesine varılmış ve bu harekette bu-lunulanların şiddetle teccizeleri için karar alınmıştır.

Bakkal ve lokantacılar un veriliyor

Toprak Mahsulleri Ofisi baikkalla-ra ve lokantalara çok miktarda un ver-meyi kararlaştırmış ve kararın tatbikatına dünden itibaren başlan-mıştır.

Dün sabahdan itibaren baikkallar için günde 13 quval, lokantacılar için de 3 quval un verilmektedir.

Makarna fabrikalarına da 70 quval un verilecektir.

Sorunuz Söylüelim:

Yılan ısırmasına karşı tedbir

1 — Çatalca'da Bayan Semihâ Hürrük soruyor: Yılan sokmasına karşı alınacak acil tedbirlerle tedavisi hakkında malumat verir misiniz?

CEVAP — İlk tedbir, zehirin vü-cude yayılmamasını temindir. Soluklan-aca kol veya bacak gibi bir yerde ise yararın üst kismından bir ip ile bağ-lanmalı ve zehirin bedene yayılmasına mâni olmalıdır. Sonra, yarayı ağız te-mizlemek ve hattâ yarayı dağlamak su-retile zehirin tesirini ortadan kaldır-mak ta icap eder ise de, bu ameliye-nin her halde bir doktora yaptırılması lâzımdır. Bu yaraları amonyak ve per-manenat mahallîleri ile yıkamak ta faydalıdır. Fakat, hekimlerde daha şif-ahî seromlar bulunduğundan tedavisi onlara bırakmak netice itibarele daha hayırlıdır.

2 — Beylerbeyinde Küplüce cağla-soruyor: Yılan sokmasına karşı alınacak acil tedbirlerle tedavisi hakkında malumat verir misiniz?

CEVAP — Gerçi naftalin ve koku su olan yerlere ve elbiseler-pervaneleri pek sokulmaz. Fakat ilâçlar bıldıhare güve olan per-mantallara bir his tesir yapmaz. Naftaleyn naftalin ve emsalı ile kullanmak güveler için kati ve bir çare addolunamaz. En iyisi lerinâz hafızda bir iki defa yılan sokmâklarından çıkıp iyice silinmek bu suretle henüz güve haline yumurtaları defetmekdir.

GÜNDEM GÜNÜ

Sarfetmeğe başladılar

1939 eylülünde harp başladığından sonra Almanya ile hasımları arasında da vukua gelen muharebelerin safhasında pek sarıh olarak anlaşıldı ki Almanya, mühim bir rol oynamaya hazır. Alman kuvvetleri baltamış düşmanlarına çok üstündür. Bu tünlik Polonyadan başlıyarak ve, Hollanda, Belçika, Fransa, Yugoslavya ve Yunanistan, en nihayet de Girit zaferlerinde daima kâmil gösterildi.

İki aydan fazla bir zamandan beri süren Alman - Sovyet harbinin defadur ki Almanyanın, kendi kuvvetlerine kafa tutabilecek hava kuvvetile karşılamak mecburiyetinde kaldığı anlaşıyor.

Harbin ilk günlerinden itibaren havada kıyas edilemeyecek derecede zayıf bulunduklarını anlaşıyor. İtiraf eden İngilizler, diğer imalâtı arasında tayyare imalâtı büyük bir ehemmiyet verdiler. Danberi İngiliz ricatının her irad ettikleri nutuklarda da bu ma bunu işittik: «Havada imalâtı artırıyoruz. Keyfiye barile Almanya yetiştirecek miz artacak. Müsavat temin ce ferdi üstünlüğümüz kendizi hissettirecek. Müsavatı geyimiz gün ise galibiyet temin edilecektir. Bundan sonra Almanlar da yardım İngiltere dominyonlarının imalâtına imalât etti. Evvelce bu imalâtı ve yara-ğır görenler şimdi şimdi bunları sirihi anlamaktadırlar. Filhakiki iki aydanberi İngiliz tayyareleri Alman işgali altında veya yada en mühim mevkileri gö-ğündüz bombaladıklarını tebliğ ediyoruz. İngilizler bu harpın her gün beş on, sırasında yirmiyayra kaybettiklerini bildiri-lar.

Bu hal, bir insanın eline para arttıkça, sarfiyatını da artmasma pek benziyor.

50 milyon liralık pul basılacak

Posta telgraf ve telefon umumî dürlüğü yeniden 50 milyon ad-dı pulu tabetirmiş kararlaştırmış-tır. Tabi işine 23 bin lira kuralı para sarfedilecektir.

Hergün Bir fıkra

Şu işi ben yapaydım

Osmanlı sülâlesinin on beşinci padişahı olan Birinci Mustafa, bütün şehzadelerini hiçbir yere çık-madan, sarayın kurşun kubbeli hörelerinde genç cariyelele oynas-ıp koklamakla geçirmişti. Padişah olup debdebe ve iltisama kavu-şunca da zaten zayıf olan akli mu-vazenesini kaybetmiş ve adamakil-h delirmişti. Yeni padişahın saray pencesinden denizdeki balıklara yem diye avuç avuç altın saçtığı rivayetleri şehirde yayılmışta baş-lıyor, sarayın top yükün benderleri olan vaktin dalkavuk âlimleri de, bu deliliği bir keramet gibi telakki ediyor, bol bol alkışlıyorlardı. Bir mecliste, padişahın bu hareketini ilâhi bir cezbe gibi göstermek için dil döken ulemadan birine bektâşî erenlerinden Maksudi baba sinir-lenir:

— Yorma kendini hocam. Cez-be olduğuna inandık. Fakat, şu işi ben yapsaydım, derviş olma-ğınan rağmen hiç cezbe demez zincire vururdunuz ya ben?..

Der, hocayı mahcup eder.

— Ne yapıp yapmalı, onu bulmalıyız. Rah-yangda çok otel yok ki... Elbette birinden bulacağız. Ariyalım.

Fakat Rahyangdaki Avrupa otellerinden hiç biri-sinde Odreyi o gece bulamadılar.

Lady Brandmor, hayır cemiyeti âzalarını senede iki defa umumî iktimaa davet ederd. Bu iki iktima sene içinde verilecek olan ilkbahar ve senebaş-baloları hakkında konuşmak için yapıldı. Tam saat onda başlar ve İngiliz cemaatinin bütün kibar kadınları buraya gelirdi.

Mabel, Odrey telefon eder ümidile ona ge-yrek kalıyorsa kadar evden çıkmamıştı. Hattâ ko-kasına vali konağının kapısında beklemesi için yalvarmış, Robert'e de yollara düşürmüştü. Od-rey'in konağa gelmesine ve iktimada bulunmas-na mâni olmak lâzımdı. Odrey'in nerede oldu-ğunu bir türlü keşfedememişlerdi. Civar otelle-rin hepsi aranmış, her tarafta haber bırakılmış, fakat genç kadının izi bulunmamıştı. Mabel te-lâş içindeydi.

— Ya başına bir felâket gelmişse... diye üzü-lüyordu.

Biran sultana telefon etmek istedi, fakat kocası buna mâni oldu:

— Bu meselenin iki ihtimali var, dedi. Ya Se-lim onun nerede olduğunu biliyor, yahut da bir şeyden haberi yok. Eğer biliyorsa bu müdahale-miz münaşesiz olur ve o da bize birgey söy-lemez. Fakat biliyorsa da onu bu işe karıştı-rmız olursak müşkül vaziyette kalırız.

Velhasıl Mabel ona kadar arkadaşından hiç bir haber alamadı ve tek başına konağa gitmeğe

EDEPİ ROMAN:

Yazan: Francis de Croisset

de mecbur oldu. Kapıda kocasını da göremedi: Nöbetçiyi sordu. Bir müddet orada bekledikten ve büyük rütbeli bir zabıta konuştuktan sonra ay-rıldığını öğrendi. Mabel ister istemez iğeri girdi. Misis Carter ile gelip gelmediğini kapıcıya sordu. O kadar çok insan gelmişti ki bunların arasında Odrey'in olup olmadığını kapıdan anlamak olma-dı.

Lady Brandmor, toplantıyı büyük salonda ya-pardı. Salonun tam ortasına konan bir kürsiye karşı yirmi sıra iskemle dizildi. Bu geniş kür-sünün başına iki kız kardeş, iki general karıştı, amiralın karısı, bir de cemiyetin kâtiyesi Mis Diana oturdu. Saat onda yirmi sıra iskemle de dolmuş oldu. İki kız kardeş salona girince her-kes ayağa kalkar ve yerlere kadar saygı ile eğile-rek kendilerini selâmlarlardı. Bütün bu lüzum-suz merasimi Lady Brandmor şahına karşı göste-rilmesi lâzım olan bir saygı eseri olarak herkese yaptırırdı. Rahajang'da İngiltere kralını temsil ettiğini söyler, bunu her vesile ile tekrar eder, kimse de aksini iddia etmezdi.

Saat tam onda Mabel salona geldi. Son sıralarda boş kalmış bir iskemleyle hemen oturdu. Etrafına

TEFRIKA No. 60

Çeviren: Rezzan A. E. YALMAN

şöyle bir baktı. Kalbi duracak gibi oldu: Odrey üçüncü sırada oturuyordu. Mabel etrafta bir felâket havası hissederek gibi oluyordu. Her ne pahasına olursa olsun Odreyi oradan kaldırmak dışarı götürmek lâzımdı. Yavaşça yanına kadar gitmek istedi. Fakat tam o sırada salon kapıları açıldı ve Lady bütün azametle iğeri girdi. Mabel geç kal-mıştı. Artık bir şey yapamazdı. Lady Brandmor kürsiye geçti ve oturdu. Sonra etrafa şöyle bir baktıktan sonra:

— Rica ederim, oturunuz, dedi.

Herkes bu emre itaat ederek oturdu. Salonun havası bir kilişeninki kadar ağır idi. Lady clin-deki kâğıtlara şöyle bir göz gezdirdikten sonra kürsünün üstünde duran bir zili çaldı. Herkes aklı dikkat kesilmişti. Mabel geniş nefes aldı. Lady, Odrey'i görmemişti.

— Celseyi açmadan evvel sözü kâtibemiz Mis Di-ana'ya veriyorum. Senelik raporu sizlere okuyaca-kır. Bundan da evvel kıymetli ve değerli sadık kâ-tibemizi hizmetlerinden dolayı minnet ve şükran ile tebrik ederim.

Mis Diana, ata benziyen, iri kemikli, gözükü,

çirkin bir kızdı. Memen yerinden fırladı. Kocaman burnunun üstünde durmayan gözükünü düzeltti. Kıvrak, bozardı ve teşekkür etti. Lady, kâtibeyi alkışlar gibi bir hareketle bulandı. İşareti bakan bütün salon halkı alkışa başladı. Lady söze girişti:

— Bayanlar... Bugünkü toplantımızda...

Birdenbire durdu. Yüzünde hiddet, hayret, nefret gibi hisler sıra ile yer alıyordu. Herkes aynı tara-fa baktı. Mabel derhal anladı. Kadın, Odrey'i görmüştü. Lady bir an durduktan sonra tekrar sözlerine devamla dedi ki:

— Bugünkü toplantımızda size bir kere daha sunu tekrar etmek isterim: Buradaki cemiatimiz büyük ve birbirine çok bağlı bir aile demektir. (Alkışlar). Evet bayanlar. Birbirine bağlı büyük bir ailecin azasıyız. Bugün menleketten, İngilte-reden uzakta'yız. Fakat onun şın ve şerefine uy-gun bir şekilde hareket etmemiz lâzımdır. Bunun mesuliyetini hepimiz hissediyoruz. Burada muhte-lif ırklar ve milletler var. Çin, Hint, japon, Ma-lakalı... Malakalı kehanesi üzerinde bilhassa dur-du - Bu azıkların gözü bizim üzerimizdedir. On-lara iyi örnek olmak, hepsine medeniyet ışığı gös-termek borcumuzdur.

Bütün davetiler hayrette birbirlerine bakıyor-lardı. Lady hiç bir zaman bu tarzda konuşmamış, böyle bir nutuk söylememişti. Acaba bu defaki maksadı ne idi?

Yalnız Mabel bunu anlamıyor ve nefesi kesili-yordu.

Lady devam ediyordu:

(Arkası var)

Hergün Bir gemek

Kıymalı çilbır nasıl yapılır?

Kuzu veya kıvrık bir butunun leca tarafından yarım kilo budayıp ince maline ile koy-verip çekinceye kadar pi-riltir altüst ediniz. Bengi pi-rirkin, iki yemek kaşığı tozu ile yarımsar kahve ka-şığı hardal ile kuru zater ve kuru tuz serpiniz. İki dakika rıstırıp tencereyi ateşten Kymayı genişçe bir tabağa yayınız ve kâfi miktarda suyu dökecek biraz salama-ları. Bir tabağa kırıp hazırla-yumurtaları, kenarlı bir tepsi-rak atınız. Aldıkları pişir-kepe ile alıp tabaktaki kıyma-rına sıralayınız ve soğutma-larına veriniz. Çok lezzetli mürte yemeği olur.

Harp vaziyeti Yeni iklim şartları

Yazan: **İhsan BORAN**

Bugünkü tebliğlere göre Alman harp cephesinde vaziyetin hulâsası:

1. Sovyetler Odası'na şiddetle saldırıya geçmiştir. Tahmin ettiği ve vechile Alman fırkaları müdahale etmedikçe, Rumen fırkaları yalnız başına Sovyet müdafaasını kırarak ilerleyemeyebilir.

2. Almanlar Dnieperi şarka geçirmişlerdir. Bu maksatla Dnieper'e köprü kurmuş ve kıta geçirmişlerdir. Bu maksatla Dnieper'e köprü kurmuş ve kıta geçirmişlerdir. Bu maksatla Dnieper'e köprü kurmuş ve kıta geçirmişlerdir.

3. Almanlar Kiev şimalinde de Dnieperi şarka geçirmişlerdir. Bu maksatla Dnieper'e köprü kurmuş ve kıta geçirmişlerdir. Bu maksatla Dnieper'e köprü kurmuş ve kıta geçirmişlerdir.

4. Merkezde Sovyet ordusuna karşı General Konief kuvvetleri devam etmektedir. Almanlar bu taarruzu durdurmıştır. Sovyetler merkez ordusu ile cenup ordusu arasında kapalıdır, yani Almanlar bu ordu arasında girmelerine şimale maki olmuştur.

5. Merkezde Sovyet ordusuna karşı General Konief kuvvetleri devam etmektedir. Almanlar bu taarruzu durdurmıştır. Sovyetler merkez ordusu ile cenup ordusu arasında kapalıdır, yani Almanlar bu ordu arasında girmelerine şimale maki olmuştur.

6. Şimalde Leningrad bölgesinde Almanlar saldırıya geçmiştir. Fakat son iki yağmurları da başlamış ve Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir. Vorosilof ordusunu hava saldırıları takviye ettiler. Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir.

7. Şimalde Leningrad bölgesinde Almanlar saldırıya geçmiştir. Fakat son iki yağmurları da başlamış ve Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir. Vorosilof ordusunu hava saldırıları takviye ettiler. Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir.

8. Şimalde Leningrad bölgesinde Almanlar saldırıya geçmiştir. Fakat son iki yağmurları da başlamış ve Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir. Vorosilof ordusunu hava saldırıları takviye ettiler. Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir.

9. Şimalde Leningrad bölgesinde Almanlar saldırıya geçmiştir. Fakat son iki yağmurları da başlamış ve Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir. Vorosilof ordusunu hava saldırıları takviye ettiler. Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir.

10. Şimalde Leningrad bölgesinde Almanlar saldırıya geçmiştir. Fakat son iki yağmurları da başlamış ve Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir. Vorosilof ordusunu hava saldırıları takviye ettiler. Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir.

11. Şimalde Leningrad bölgesinde Almanlar saldırıya geçmiştir. Fakat son iki yağmurları da başlamış ve Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir. Vorosilof ordusunu hava saldırıları takviye ettiler. Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir.

12. Şimalde Leningrad bölgesinde Almanlar saldırıya geçmiştir. Fakat son iki yağmurları da başlamış ve Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir. Vorosilof ordusunu hava saldırıları takviye ettiler. Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir.

13. Şimalde Leningrad bölgesinde Almanlar saldırıya geçmiştir. Fakat son iki yağmurları da başlamış ve Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir. Vorosilof ordusunu hava saldırıları takviye ettiler. Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir.

14. Şimalde Leningrad bölgesinde Almanlar saldırıya geçmiştir. Fakat son iki yağmurları da başlamış ve Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir. Vorosilof ordusunu hava saldırıları takviye ettiler. Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir.

15. Şimalde Leningrad bölgesinde Almanlar saldırıya geçmiştir. Fakat son iki yağmurları da başlamış ve Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir. Vorosilof ordusunu hava saldırıları takviye ettiler. Sovyetler Leningradı müdafa etmektedir.

Dumlupınardaki Zafer Âbidesi Ne Afyonun, ne de Kütahya'nındır O, Türklüğün Âbidesidir

İki vilâyet, âbidenin imarını birbirine bırakıyor diye âbid e imar edilmeyecek mi?

Yazan: **Faruk FENİK**

Zafertepede İstiklâl ve Hâkimiyetimiz ebediyetlere haykran zafer Âbidesi

Dumlupınar zafer âbidesi... Her karış toprağında, meçhul askerlerin meçhul hatıraları gizli, kanla yüğülmüş bu tepelerde, bir mermer sütunun üzerinden fışkırmış bir kol yükselir.

Fışkıran bu kol, mecaliz kalan sağ kolun dik tutamadığı bayrağı, gökleri delercesine kaldıran sol koldur.

Bu bayrak belki, ölmüş bir Mehmedin katılan kolunun, takallüs etmiş parmakları arasında sıkışmış, dimdik durmak istiklâl ve hürriyeti Dumlupınar göklerinden bütün dünyaya haykırmak, istiyen bayraktır.

Boyar mermer dalgalarının üzerinde yük selen bu âbide, burada şehit düşen Mehmedin imanı âbidesidir.

Bu âbide, Türk istiklâl ve hâkimiyetinin kurulduğu yeri gösteren, istiklâl ve hürriyetimizin timsali, Türk kahramanlık menkıbesinin tarihidir.

Zafertepede, zaferi temsil eden bu âbide bizim her şeyimizdir. Her şeyimiz olan bu âbideye nasıl bakıyoruz?

Bu âbide, bugün Kütahya vilâyetine tâbi bir mıntakada bulunuyor.

Merasimi her sene Afyon vilâyeti tertip ediyor. Afyon vilâyeti, âbidenin etrafını imar, ağaçlandırmaya ve yol inşa hususunda iş eil koymuyor, çünkü âbide Kütahya vilâyetine ait bir mıntakadır.

Kütahya vilâyeti, merasimi kendisi yapmadığı için imar hususunda hiç bir şeyin yapılmıyacağı üzerinde ısrar ediyor.

Bugün Karakayada, zafer kelimesinin kanla yazıldığı bu tepede yükselen bu âbide, Kerbelâ'yı andıran bir çeliklik içersindedir.

Bu mıntakada dikili tek ağaç yoktur. Sifkaya tren istasyonundan âbide 6 kilometredir. Araba ve otomobiller, yol olarak tarlalar ortasında uzanan pufı gibibir bir tozun içerisinde, yürürmeye çalışmaktadırlar.

Kazın bir güneş altında yanan bu tepelerde bir çeşme değil, bir katra su bulmak bile imkânsızdır.

Yeşil çam ağaçlarının yetişebileceği, gümrak çesmelerin selâlele halinde akabileceği kadar sinesinde su bulunduran bu diyar, bugün bir üvey evlât muamelesine maruz bırakılmıştır.

Zafer âbidesi, ne Afyonundur, ne de Kütahya'nındır.

Zafer âbidesi, Türklüğün âbidesidir. Onun bu iki vilâyetin, birinin kucağında diğerinin kucağına, bir üvey evlât gibi atılmasını müsamaha ile karşılamıyoruz.

İmar edeceğimiz sahaların başında, Dumlupınarda yükselen, Hürriyet ve İstiklâlimizi ebediyetlere haykran bu âbide gelmelidir.

Âbide yapıldıktan çok sonra üzerine yıldırım isabet etmesin diye, bayrak, iki tarafından katledilerek bir siperi saika konulmuş. Bu siperisaike çok acemi bir elin çok kudsi bir varlığı katledişini gösteriyor.

Bugün Zafertepede hürriyet ve istiklâl.

Bugün Zafertepede hürriyet ve istiklâl.

Bugün Zafertepede hürriyet ve istiklâl.

Bugün Zafertepede hürriyet ve istiklâl.

Bugün Zafertepede hürriyet ve istiklâl.

Bugün Zafertepede hürriyet ve istiklâl.

Bugün Zafertepede hürriyet ve istiklâl.

Bugün Zafertepede hürriyet ve istiklâl.

Bugün Zafertepede hürriyet ve istiklâl.

Ticarette inzibat ve namus

(Baş taraf 2 inçle)

nasebet bakımından da meslek ahlakını korumaya büyük ihtiyacı vardır. Ticaretin temeli emniyettir. Bu emniyeti sarsmaya gelmez. Emniyet ve müsterek menfaat namına ne kadar ileri gidilebileceğinin çok mubalâğalı bir misali, Amerika'da içki yasası zamanında görülmüştür. İçki kaçakçıları, aralarında bozuk içki satanları birer birer öldürmüştür. Buna da şu sebebi göstermişlerdir: «Bu yüz den halkın kaçak içkiye emniyeti kalmaz. Vurguncuların bir defalık vurgunları yüzünden «namuslu» kaçakçıların devamlı vurgunları, ticaretleri bozulur.»

Namuslu tüccarın meslek ahlak ve inzibatını memleket menfaati ve kendi menfaat ve istikballeri namına korumak üzere bu kadar ileri gitmelerini ve Amerikan kaçakçıları usulü gangsterliğe çıkmalarını beklemiyoruz. Fakat her halde hükümetle iş birliği yaparak kendi sahalarında temizlik temin etmeye çalışmaları, kendi menfaatleri için kurtuluşlarıdır. Çünkü vergisini namus dairesinde ödeyen, kazanımı kanunun hudutları dairesinde arıyan tüccar, vergisini kaçırmanın yollarını bulan, ticareti vurgunculuk şeklinde yapan sözde tüccarla günün birinde rekabet edemez bir hale gelebilir.

Tekrar ediyoruz: Fiyat Murakabe Komisyonlarının tek başlarına bu işlerin altından kalkması imkânsızdır. Kırtasi muamele içinde boğulmaya ve asıl maksadı ihmal etmeye mahkûmlar. Ticaret işleri o kadar muğlak ki, bir muhtekir, tecrübeli bir memurun bile gözünü bulgıyabilir, fakat aynı sahada çalışan tüccara kül yutturamaz.

Tüccara birer jüri heyeti halinde murakabe mesuliyeti verilmesi tedbiri, Kristof Kolomb'un yumurtası kadar basittir. Az kâlfetle memleket ve ticarete hudutsuz nimet temin edebilir. Böyle mekanizmalar kurulup mevcut fiyat murakabe bürolarile tesirli bir eil birliği temin edilirse ihtikâr derdinden başka ticarettteki bir çok kirlî işlere çare bulunmuş olur.

Ahmet Emin YALMAN

Adliye Vekilinin Beyanâtı

Vekil, kara ve deniz ticaret kanunlarında âhenk temin edileceğini söyleti

Adliye Vekilimiz Hasan Menevşin, kendisi adli işler hakkında görüşen bir gazeteci arkadaşımıza kanunlarımız hakkında ve boşanma hâdiseleri etrafında geniş izahat vermiştir.

Adliye Vekilimiz, bu hususta sorulan sualleri ve cevapları ayrı ayrı yazıyor:

«Bugünkü mevzuatı adliye, cemiyetin ihtiyaçlarına tamamen uygun mudur? Kanunlar üzerinde tedbirler yapmak tasavvurları var mı?»

Adliye Vekilimiz: «Bugünkü mevzuatımız, on beş senedenberi tatbik edilmektedir. mukabelesinde bulunmuyor. Malum olduğu üzere, bu kanunlar, en yeni ve ileri kanunlardır. Cemiyetimizin ihtiyaçlarını temin etmektedirler. Bununla beraber, kanunlar, zaman zaman değişimiye, cemiyetin ihtiyaçlarına uyumu mecburdur. Bu bakımdan ticaret kanunları üzerinde tetkikat yapılmaktadır. Bu tetkikatı yaptırmanın maksatı, kara ticareti kanunu ile borçlar kanunu arasındaki âhenki temin etmek ve deniz ticareti kanununda mevcut olan yanlışları düzeltmektir. Malûmdur ki kara ticareti kanunu lâihası hazırlanırken, medeni ve borçlar kanunumuzda bir değişiklik içinde getirilmesi düşünülmüştü. O zamanki borçlar kanunumuz olan mecelle ise eskimiş, ve yeni ihtiyaçları karşılamaktan çok uzak bir halde bulunuyordu. Bu vaziyette kara ticareti kanunu lâihasını hazırlayanlar bu lâihaya İsviçrenin borçlar kanunundan bir çok hükümler almak suretile memleketin ticari ve iktisadi hareketlerine bir genişlik vermek istemişlerdi. Halbuki, bilâhare mecelle yerine medeni ve borçlar kanunu kaim oluncu, birbirini aynı veya birbirinden az çok farklı olan hükümler, hem ticaret ve hem de borçlar kanununda yer almak gibi bir garibe husule gelmiştir.

Kara ticareti kanununda yapılmakta olan incelemeler, bu kanunu borçlar kanunu ile hem âhenk kılmak maksadına müstenitir. Bir mütâlâya göre de, mehzamız olan borçlar kanunundan, kanunumuz alınmış olan ticaret faslını almak ve orada mevcut bulunmayan ticaret kanunumuzdaki hükümleri de ilâve etmek suretile mesleği halletmektedir. Bu mütâlâlar ile tetkik ederek en isabetlisini bulmağa çalışacağız.

Türk oca kanunumuz da yeni baştan bir tetkike tâbi tutuluyor. Bunun için komisyon faaliyettedir. Projenin umumi hükümlerini teşkil eden 190 maddesi hazırlanarak hukukçuların tetkiklerine arz edilmek üzere adliye ceridesinin eylül nüshasında intişar edecektir. Bütün projeleri bu suretle negredersek alınacak mütâlâlara göre, bunları yeniden tetkike tâbi tutacağız. Harç tarifiesi kanunu hakkında bir lâihaya hazırlanmıştır. Nöbet kanununda esaslı değişiklikleri ihtiva eden bir proje ile tapulama kanunu lâihası da hazır. Bunlar, bu sene yüksek meclise takdim edilecektir.

Mücirim çocukların ıslahı ve onlara mahsus ceza müeyyideleri hakkında ne düşünüyorsunuz sualine:

«Memleketimizde mücirim çocuklar meselesi henüz üzerinde durulacak kadar ehemmiyet almış bir mesele değildir. Bir kaç büyük şehrimiz istisna edilecek olursa, mücirim çocuklara tesadüf eililmemektedir. Malûm olduğu üzere, ilk defa mücirim çocukları Edirne'de tesit etmiş bir ıslah cezaevinde toplamıştık. Geçen sene Ankara civarında Kalako köyünde bir bina yaptırıldı. Bu bina üç pavilyonun ibaresi. Bu sene üç pavilyon daha ilâve edildi. Buradaki çocukların sayısı yuze yakındır. Pavilyonların ikmalinde bu miktar iki misline çıkartılacaktır. Cenup vilâyetlerimizden birinde buna benzer bir müessesede daha vücut getirmek tasavvurundayız. Bunu yaptığımız vakit, mahkûm çocuklar, meselesi halledilmiş olacaktır. ıslah ceza evlerine getirdiğimiz çocuklar, mahkûmiyetleri altı aydan fazla olundadır. Bundan az müddetli mahkûmların ıslah evlerinde kalacakları zaman, bu evlerde tatbik edilecek olan terbiye sisteminin beklenen semeresi vermesine kâfi gelmez. Bunun içindir ki, mahkûmiyetleri altı aydan aşan çocuklar, mahkûmiyetlerini bulundukları yerlerdeki ceza evlerinin hususi yerlerinde geçirilmekteler. Bunlar için yeni ceza evlerinde ayrı ayrı yerler yaptırılmaktadır. Çocuklar, burada müallimler ve ustaların nezaretinde okumak, marangozluk, kunduracılık, terziklik, demircilik ve ziraat gibi kövyerinde işlerine yarıyacak şeyleri öğrenmektedirler. Burada takip edilen usul kendilerine mücir olduklarını unutturmamak, onları şeref ve haysiyetlerine sahip kılmaktır.

Anadolu toprağı daha verimli bir hale getiriliyor

Nehir yakınında bulunan boş arazi tarla haline getirilecek

Ankara, 1 (Telefonla) — Ziraat Vekâleti ziraat işletme kurumuna bağlı olarak orta Anadolu'da boş toprakları sürdürmek için kuracağı teşkilâtlere ait tetkiklerini bitirmek üzeredir. Öğrendiğime göre bilhassa nehirlerin etrafındaki boş arazi tarla haline getirilecektir. Bu tarlalar açılacak kanalların yardımıyla sulana-

cak vı bu suretile kurak mevsimler de de mahsul almak imkânı kabil olacaktır.

Amerikadan getirilen yeni ziraat aletleriyle sürülecek olan bu tarlalar sayesinde ve bir kaç sene zarfında memleketimizin geniş mikyasta ziraat yapan memleketler sırasına yükselcektir.

dünya üzerine saldırmıştır. Bu cehir kuvvetlerini mağlûp etmek için yapılan gayretlerin tam payını üzerine almamız. Çünkü bu kuvvetler, bizler memleketimizin haklı menfaatlerini himaye etmek için, Amerika Birleşik devletlerine karşı saldırmışlardır.

Hitleri mağlûp etmek işi uzun ve çetin olabilir. Bir kaç keskin taraftarı ve nazî mütemayili vardır ki, bunlar bunun mümkün olacağını söylüyorlar. Bunlar benden, hattâ Hitlerle mücadele etmemi, onun zafer masasından kırılmalar dilememi, hakikatte ise sevdiğim ve taziz ettiğim her şeyi, hürriyetimizi, kiliselerimizi ve memleketimize sadaketime hiyanet etmemi istiyorlar. Bu hattı hareket reddediyorum. Bu gün bir kere daha yeniden reddediyorum. Bunu yapmıyacağım, bunun yerine Hitleri ve Hitlerin nazî kuvvetlerini emek için ikâdarımızda olan her şeyi yapacağım. Bu sözlerken Amerikan milletinin azmi ve vicdanı adına söylediğimi biliyorum. Amerikan işçileri, Amerikan çiftçisi, Amerikan iş adamları ve kilise mensupları, bizim hepimizin, hep birlikte, demokrasi dünyasını devamı temeller üzerine kurmak büyük mesuliyetimiz ve büyük imtiyazımız vardır.

Siyasî Tcmâl

Mihver cephesinde inkişafılar

Yazan: M. H. ZAL

Hitler-Mussolini mülâkatından sonra İtalyan gazetelerinde yapılan neşriyat dikkate layıktır. Bu gazeteler âdetâ yeni nizamı yep yeni bir tarzda tarife çalışıyorlar: Ahmanya ile İtalya; kendilerini diğer milletlerin fevkinde bir vaziyet temin edecek ve diğer milletlerin istiklâllerini ve hükûmetlik haklarını tahdid edecek herhangi bir rejimin kabûlünü ileri sürmüyorlar.

ms. Bu gibi esaslar kendilerinin müstakbel sulh için istiyebilecekleri bir şartı teşkil etmiyormuş, yalnız Avrupa'nın Avrupa'laşmasını ve kendine has olan ısmayı telkar almaması istiyorlarmış.

«Avrupanın kendine has olan ısması nedir?», istiklâlin ve hükûmetlik hakkının Mihvere göre tarifi ve ölçüleri nelerdir? Mihver devletleri, istiklâl bir milletin mukadderatına tamamille hâkim olması mânâsına alıyorsa ve hayat sahası iddialarında vaz geçmişlerse iyi niyetleri için verilebilecekleri teminat nedir?

Oyle bir devirde yaşıyoruz ki keilmelerin eski mânaları tamamiler aşmıştır. Söz, bir çok dünya piyasa salarında kıymetsiz bir meta halini almıştır. Eğer Hitler - Mussolini mülâkatından sonra ortaya bir sulh tohumu atılmak isteniyorsa bunun ciddiyetle karşılannası, gösterilecek teminata bağlıdır.

Mihverin Avrupa cephesindeki mülâkat yeni yeni hâdiseler için her halde bir gebelik manzarası gösterirken, Mihverin Uzakşark cephesinde dikkate değer bir çıkış aydınmıştır. Preus Konoye'nin bir mesajından sonra Amerika ile Japonya arasında bir takım müzakereler başlamıştır. Bu müzakerelerin ne kadar şümüllü olabileceği henüz belli değildir. Fakat Japonya'nın bir çok gürtütiden ve tereddüden sonra müzakere yolunu tercih etmesi, Mihverin dahili tesanidü bakımından herhalde ehemmiyetle karşılanacak bir inkişaftır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Ankara, 1 (Hususi) — Şehrimize gelen malfûmata nazaran memleketimizi Avrupaya bağlayan tren hattındaki bazı ârzalar dolayısıyla bir müddettenberi durmuş olan tren nakitiyatına önümüzdeki kış mevsiminden evvel başlanacaktır.

Avrupa ile münaka lât kıstan evvel başlayacak

Kömür istihsalatımız gün geçtikçe artıyor

İktisat Vekilinin mühim beyanâtı

Zonguldak, 1 (A.A.) — Kömür havzasındaki tetkiklerini bitirerek Ankara'da konuşmak olan İktisat Vekilimiz Dr. Day beyanâtı bulunarak devam ediyor ki:

Kasabik demir ve çelik fabrikaları ve Zonguldak kömür işletme tetkikatı bulundum. İdare bütün elemanlardan işçilere kasabik tetkikatın yekvücut olarak tetkiklerini gayretli ve temin eyledik muvaffakiyeti görmekle cidden memnûnuz.

Kömür istihsalatımız geçen senelere nispeten ziyat artmıştır.

Kömür istihsalatında çalışan memur kadrosu 24 bine varmaktadır. İktisat neşesi, sihi durumu çok iyidir.

Kömür istihsalatımız geçen senelere nispeten ziyat artmıştır.

Kömür istihsalatında çalışan memur kadrosu 24 bine varmaktadır. İktisat neşesi, sihi durumu çok iyidir.

Kömür istihsalatımız geçen senelere nispeten ziyat artmıştır.

Kömür istihsalatında çalışan memur kadrosu 24 bine varmaktadır. İktisat neşesi, sihi durumu çok iyidir.

Kömür istihsalatımız geçen senelere nispeten ziyat artmıştır.

Kömür istihsalatında çalışan memur kadrosu 24 bine varmaktadır. İktisat neşesi, sihi durumu çok iyidir.

Kömür istihsalatımız geçen senelere nispeten ziyat artmıştır.

Posta ücretlerinin değişiklik

Ankara, 1 (Telefonla) — Posta telgraf umum müdürlüğü dahil posta münakalat hizmetleriyle, telgraflardan almak ücretleri gösteren târifede bazı değişiklikler yapmıştır. Bu değişikliklere göre üç ayda bir çıkan mevkiut risaleler de gazete tenzilatından istifade edecek, posta ve telgraf havalilerinden lira başına yirmi para telgraf havalilerinden maktu olarak eil kuruş almaktadır. Telgraf havalilerinin aceteleri 150, yitirilmaları da 250 kuruş kirete tâbi tutulacaktır.

Ruslar Mukabil taarruza geçtiler

Leningrada yapılan taarruz durdu

Almanlar Moskova'ya üç koldan ilerliyorlar

Stockholm, 1 (A.A.) — Şimdi Almanlar, Moskova'ya doğru üç noktadan yani Vyazma, Velikouloki ve Gomel'den ilerlemekte. Maamafih tesadük etmekte oldukları Rus mevzileri şarktan, yeni takviye kıtsatı almaktadırlar.

Diğer taraftan Mareşal Timochenko, General Konjefin kumandası altında mukabil bir taarruz hareketine girişmiştir.

Bu mukabil taarruz Almanlar tarafından tardedilmiştir.

Bu hareketi haricinde olmak üzere Almanlar, şimdi balıca kuvvetlerini Ukrayna'da tahşit etmektedir. Almanlar burada dubalarla ve uzun bir topçu hazırlığından sonra Dnieper nehrini geçmek üzeredirler.

Mareşal Budienni, ordusunun bir kısmını nehrin şark sahiline geçirmeye muvaffak olmuş ve bu kuvvetler o sahilde mevzi almışlardır.

Şimalde Leningrada karşı başlamış olan Alman taarruzu mütemadiyen yağın yağmurlar yüzünden teahhura uğramıştır. Bununla beraber Almanlar, tedrici surette şehre doğru ilerlemekle, tayyareleri de mütemadiyen Rusların ileri mevzilerini bombarduman etmektedirler.

Stockholm, 1 (A.A.) — Almanlar şimdi Moskova'ya doğru Vyazma, Velikouloki ve Gomel

